

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ В УЯВЛЕННЯХ ПРО КОХАННЯ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Гавриловська Ксенія

кандидат психологічних наук, доцент

Опанчук Тетяна

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Кожна людина на певному етапі свого життя переживає стан закоханості. Перше кохання – це прекрасне та світле почуття, яке запам'ятовується на все життя. За своєю природою, перше кохання романтичне. З ним можуть бути пов'язані як щасливі моменти, так і моменти страждань. Для когось перше кохання стає світлим переживанням, а комусь приносить багато відчаю та розчарувань, які можуть вплинути на подальшу долю.

Проблемою дослідження психологічних особливостей кохання займалися багато науковців: А. Адлер, А. Маслоу, З. Фрейд, Р. Мей, Р. Стернберг та інші [1, 2].

Проте, ця тема залишається не до кінця вивченою, чим і обумовлена актуальність нашого дослідження.

За мету ми ставили виявлення гендерних відмінностей у психосемантичних характеристиках уявлень про кохання в осіб юнацького віку.

Вибірка дослідження становила 15 закоханих пар, віком від 17 до 23 років, не одружені.

Програма дослідження передбачала ряд послідовних дослідницьких етапів: проведення дослідження за методиками «Шкала установок кохання»; «Шкала кохання і симпатії»; «Маскуліність-фемінність» С.Бем; асоціативний експеримент та факторний аналіз.

За методикою «Шкала установок кохання», ми отримали наступні результати. Із 15 досліджуваних пар у 9 пар співпали типи кохання. 6 пар мають спільний тип кохання «Агапе» - це жертвна, безкорислива любов. Та 3 парам притаманний стиль кохання «Ерос» - це захоплена, палка закоханість, заснована в першу чергу на відданості і прихильності до коханої людини, а потім вже на сексуальному потязі. Партнери з інших 6 пар мають різні типи кохання. Чоловіки мають тип кохання «Ерос», у жінок з цієї пари спостерігається тип кохання «Агапе». Такі розбіжності партнерів можуть свідчити про те, що жінки більше налаштовані на

серйозні та довготривалі стосунки. Чоловіками ж, ці стосунки сприймаються як тимчасові.

Отже, після аналізу отриманих даних, ми визначили два домінуючих стилі кохання: «Агапе» та «Ерос». Перший стиль притаманний дівчатам (11 з 15 осіб), у людей з даним стилем кохання спостерігається схильність до самовіддачі коханим, повне прийняття і повага коханих, бажання спільно розвиватися, ставати краще. В цьому стилі поєднується ніжність, надійність, відданість та пристрасть, це і вважається важливим, а вже потім сексуальний потяг. Тобто, дівчата налаштовані на серйозні та довготривалі стосунки, і вбачають в своєму партнері майбутнього чоловіка. У хлопців переважає стиль кохання «Ерос» (9 з 15 осіб), тобто, вони ще не налаштовані на серйозні стосунки, оскільки в людей з даним стилем кохання у відносинах відбувається ідеалізація партнера, що в швидкому часі може призвести до розчарування, і, надалі, до розставання. Тобто, даний вид любові вважається руйнівним для обох партнерів. Після розчарування починається пошук нового партнера. Отже, ці відносини можна вважати короткотривалими.

За методикою «Шкала кохання і симпатії» у 11 пар переважає кохання у відносинах та у 3 пар чоловіки проявляють більше симпатію, а жінки кохання.

Спільна симпатія у досліджуваних може свідчити про відносно не тривалі стосунки партнерів, вони знаходяться на початковій стадії відносин, де пізнають один одного та стають все ближчими. Якщо симпатія з часом не перейде в закоханість, то такі стосунки будуть короткотривалими. Пари, в яких переважає почуття кохання, орієнтовані вже на серйозні стосунки, так як пройшли стадію симпатії. Щодо розбіжностей почуттів у парах, можна припустити, що жінки, на відміну від своїх партнерів, більше готові до серйозних та довготривалих стосунків.

За методикою С. Бем «Маскулінність-фемінність» ми визначили, що із 15 закоханих пар, у 5 з них обидва закоханих андрогіни, тобто в них на паритетних засадах представлені риси як маскуліного, так і фемінного типів, причому ці риси представлені гармонійно і взаємодоповнюються. Вважається, що така гармонійна інтеграція маскуліних і фемінних рис підвищує адаптивні можливості андрогінного типу. При цьому, велика м'якість, стійкість в соціальних контактах і відсутність різко виражених домінантно-агресивних тенденцій в спілкуванні ніяк не пов'язані зі зниженням впевненості в собі, а, навпаки, проявляються на тлі збереження високої самоповаги, впевненості в собі і самоприйняття. У трьох парах хлопці маскуліні, дівчата

фемінні. У трьох парах хлопці маскулінні, а дівчата андрогінні. У чотирьох парах хлопці андрогінні, дівчата фемінні.

У нашій роботі процедура психосемантичного дослідження образу кохання проводилася за допомогою асоціативного експерименту, зі словом-стимулом - «кохання», на яке досліджуваним потрібно було написати 5 слів-асоціацій. Всі отримані слова-асоціації у жінок було поділено на 4 смислові категорії: «позитивні характеристики», «фізіологічні характеристики», «сім'я» та «символи кохання». Після обробки даних, ми отримали наступні результати.

У жінок найбільший відсоток набрала категорія «Позитивні характеристики» - 70,7%. В цю категорію віднесено найбільшу кількість слів-асоціацій (53). Сюди ввійшли такі слова-асоціації як: «вірність», «радість», «щастя», «ніжність», «турбота», «підтримка», «взаєморозуміння», «відданість» тощо. Це може свідчити про те, що для дівчат на даний час є важливим, щоб стосунки були насичені радісними моментами.

Слова-асоціації чоловіків ми поділили на 6 категорій: «позитивні характеристики», «негативні характеристики», «зобов'язання», «фізіологічні характеристики», «сім'я» та «символи кохання». Після обробки даних, було отримано наступні результати.

У хлопців найбільший відсоток набрала категорія «Позитивні характеристики» - 49,3%, сюди віднесено найбільшу кількість слів-асоціацій (37). В дану категорію входять такі слова: «повага», «щастя», «комфорт», «взаєморозуміння», «довіра», «надійність», «задоволення», «романтика» тощо. Як і в дівчат, це може свідчити про те, що на даний час важливим фактором є те, щоб стосунки мали позитивне емоційне забарвлення, були насичені радісними та щасливими моментами.

Отже, існують гендерні відмінності в уявленнях про кохання.

Список використаних джерел

1. Поликарпов В.А. Психология первой любви. Мн.: Экономпресс, 2002. - 208 с.
2. Цветкова Н.А. Гендерные особенности представлений о любви в юношеском возрасте / Н.А.Цветкова, Е.Ю.Макарова // Теория и практика общественного развития. - 2014. - №21. - С. 318-322.